

Dźwięki ze Śląska: muzyka Edwarda Bogusławskiego

Edward Bogusławski (1940-2003) był wybitnym kompozytorem, pedagogiem, i działaczem społecznym, który pochodził ze Śląska i był z nim związany przez całe swoje życie. Niewątpliwie, kultura tego regionu ukształtowała jego wyobraźnię muzyczną i artystyczną duszę.

Przypadająca niedługo dwudziesta rocznica śmierci Bogusławskiego to dla muzycznego środowiska Katowic okazja do refleksji o tym niezwykłym człowieku, oraz do pochylenia się nad jego dorobkiem, na który składa się ponad 120 kompozycji chóralnych, orkiestrowych i instrumentalnych. Wiele spośród tych dzieł otrzymało niegdyś nagrody na konkursach kompozytorskich na całym świecie, a dziś – kilkadziesiąt lat później – nadal zachwycają współczesną publiczność i wykonawców. Czyżby „emocja z utkana z dźwięku”¹ aktualizowała przemiany następujące w świecie muzyki?

Edward Bogusławski urodził się w Chorzowie, a swoją edukację muzyczną rozpoczął w tamtejszej w Państwowej Szkole Muzycznej I stopnia im. Grzegorza Fitelberga. Jednak większość swojego życia, zwłaszcza zawodowego, kompozytor związał z Katowicami. Kontynuował naukę w katowickim Państwowym Liceum Muzycznym im. Karola Szymanowskiego, a studia odbył w ówczesnej Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Katowicach (dziś: Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego). Pierwszym wybranym kierunkiem studiów Edwarda Bogusławskiego była teoria specjalna na Wydziale Teorii, Kompozycji i Dyrygentury, którą ukończył z wyróżnieniem w 1964 r. W trakcie studiów został przyjęty na drugi kierunek: kompozycję, do klasy profesora Bolesława Szabelskiego, którą także ukończył z wyróżnieniem, w 1966 r. Dzięki stypendium Ministra Kultury i Sztuki Edward Bogusławski dołączył następnie do grona uczniów Romana Haubenstocka-Ramatiego w Wiedniu.²

Na przestrzeni lat, dzieła Edwarda Bogusławskiego były wielokrotnie nagradzane na konkursach kompozytorskich w Polsce i za granicą. Były ponadto wykonywane przez

¹ I. Bias, M. Bieda, A. Stachura: *Emocja utkana z dźwięku. Edward Bogusławski życie – dzieło*. Częstochowa 2005, s. 3.

² Ibidem, s. 11.

wybitnych instrumentalistów oraz światowej sławy orkiestry. O uznaniu dla twórczości kompozytora świadczy również mnogość prestiżowych festiwali, zarówno w Polsce, jak np. „Warszawska Jesień”, „Poznańska Wiosna Muzyczna”, Europie jak i za oceanem, podczas których zabrzmiały jego kompozycje.³

Integralną częścią życia zawodowego Edwarda Bogusławskiego była dydaktyka. Już w trakcie studiów był nauczycielem katowickich szkół muzycznych: początkowo Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. Mieczysława Karłowicza, następnie Państwowego Liceum Muzycznego im. Karola Szymanowskiego. W późniejszych latach podjął pracę w swojej macierzystej uczelni oraz w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Częstochowie (dziś: Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza), gdzie od roku 1984 pełnił funkcję kierownika Zakładu Teorii i Pedagogiki Muzycznej.

Oprócz realizacji swoich największych zawodowych pasji: kompozycji i dydaktyki, Bogusławski troszczył się o kierunek rozwoju muzyki, jej propagowanie oraz edukację muzyczną młodych adeptów sztuki muzycznej. Był m. in. członkiem Związku Kompozytorów Polskich, Stowarzyszenia Autorów ZAiKS czy także sekcji polskiej Międzynarodowego Towarzystwa Muzyki Współczesnej. W latach 1985-88 został powołany do Rady Wyższego Szkolnictwa Artystycznego przy Ministerstwie Kultury i Sztuki, co świadczy o zaufaniu, jakim go darzono.⁴

W 1983 r. Bogusławski został profesorem zwyczajnym Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. Dzięki swej działalności dydaktyczno-naukowej, Edward Bogusławski zyskał wielu absolwentów i przyjaciół, którzy do dziś wspominają ciepłe, oparte na wzajemnych twórczych inspiracjach relacje z kompozytorem.

Artykuł powstał w ramach projektu *Dźwięki Katowic: Edward Bogusławski*, który organizowany jest przez Stowarzyszenie Muzyczne im. Stefana Mariana Stoińskiego we współpracy z Fundacją Konsekwencji Kultury. Projekt otrzymał wsparcie z Programu Mikrogranty Katowice Miasto Ogrodów.

³ I. Bias, M. Bieda, A. Stachura: *Emocja utkana z dźwięku. Edward Bogusławski życie – dzieło*. Częstochowa 2005, s. 13.

⁴ Ibidem, s. 13.